24/02/2020

Από τη λιτανεία του Αγίου Πολυκάρπου, Επισκόπου Σμύρνης, στον Βοτανικό

/ Επικαιρότητα

Γράφει ο Πάνος Ν. Αβραμόπουλος

Με την συντριπτική παρουσία των κατοίκων του 3-ου Διαμερίσματος – Πετράλωνα – Θησείο – Βοτανικός – αλλά και πλήθους Αθηναίων, από άλλες περιοχές, γιορτάστηκε στον περικαλλή ναό του Αγίου Πολυκάρπου στον Βοτανικό, που είναι και η μοναδική εκκλησία του Αγίου στην Αττική, η σεπτή μνήμη του Επισκόπου Σμύρνης και μάρτυρα της εκκλησίας μας, Αγίου Πολυκάρπου. Στον πανέμορφο Βοτανικό, που μυροβολάει την ευγένεια και την κατάνυξη των απλών και ευπροσήγορων ανθρώπων του, αλλά και την ανεκλάλητη γοητεία της αυθεντικότητας των ανθρώπων του μόχθου και της κοινωνικής βιοπάλης. Με τους καλλωπισμένους δρόμους του και τα πολυφρόντιστα γεμάτα παστρικότητα και

νοικοκυροσύνη σπίτια του. Σε μια συνοικία που κυριαρχεί η λεβεντιά και η ομορφιά της γνήσιας λαϊκής ψυχής. Και ήταν στο σημερινό γλυκύ λιόγερμα του φλεβάρη, έμπλεη η πανέμορφη εκκλησία του Αγίου Πολυκάρπου, από την κατάνυξη των πιστών, αλλά και από την άφατη βυζαντινή μεγαλοπρέπεια, για τον Επίσκοπο της καλλίστης της Ιωνίας Σμύρνης, Άγιο Πολύκαρπο.

Κατά την ορθόδοξη παράδοση, ο Άγιος Πολύκαρπος, υπήρξε από τις εμπνευσμένες και μαρτυρικές μορφές της Ορθοδοξίας μας, που διακρίθηκε για την αυστηρή του προσήλωση στο ήθος της ορθοδοξίας, την θεολογική και πνευματική του πολυμέρεια, αλλά και για την ακατάβλητη αγωνιστικότητα του. Είδε το φως της ζωής το 80 μ.Χ. από ευλαβικούς γονείς τον Παγκράτιο και την Θεοδώρα, μέσα στην φυλακή, όπου είχαν εγκλειστεί ένεκα της πίστης τους στο Θεό. Ο νεαρός Πολύκαρπος που διακρίθηκε από νεαρή ηλικία για το χριστιανικό το,θ φρόνημα, βαπτίσθηκε χριστιανός και αποτέλεσαν μαζί με τον Άγιο Ιγνάτιο τον θεοφόρο, μαθητές του ευαγγελιστή Ιωάννη. Προτού μάλιστα εκδημήσει από τη ζωή, ο Επίσκοπος Σμύρνης Βουκόλος, χειροτόνησε τον Πολύκαρπο ως διάδοχό του Επίσκοπο Σμύρνης.

Ο Άγιος Πολύκαρπος παρακολούθησε με σπαραγμό και ηθική οδύνη την σύλληψη του Αγίου Ιγνατίου του θεοφόρου, Επισκόπου Αντιοχείας και τα ειδεχθή μαρτύρια που υπέστη. Εκφράζοντας μάλιστα την αγάπη του για τον Άγιο Ιγνάτιο, είχε

αποστείλει ευχαριστήριο επιστολή – η οποία ήταν διάστικτη από την αποστολική και θεολογική του παιδεία – προς τους Φιλιππησίους, για να τους ευχαριστήσει για την φιλοξενία που παρείχαν στον Άγιο, κατά την επίσκεψή του στην πόλη τους. Ήταν ξακουστός για την πλατιά και βαθιά θεολογική του παιδεία, βάσει της οποίας κατόρθωνε να μεταστρέψει πολλούς αιρετικούς στην ορθόδοξη πίστη. Μάλιστα ο Άγιος Ειρηναίος καταγράφει, ότι ο Άγιος Πολύκαρπος, επανέφερε στην ορθόδοξη χριστιανική πίστη, πολλούς, που είχαν επηρεαστεί από τις αιρέσεις του Βαλεντίνου και του Μαρκίωνος. Ένα ακόμα περιστατικό καταδείχνει την υψηλή θεολογική παιδεία, αλλά και την σύνεση του Αγίου Πολυκάρπου. Στις εκκλησίες της Μικράς Ασίας εόρταζαν το Πάσχα στις 14 του μηνός Νισσάν, ανεξαρτήτου μέρας, που θα έπεφτε αυτό. Σε αντιδιαστολή με τις άλλες εκκλησίες που δεν εόρταζαν καθόλου το Πάσχα και ενέμεναν στον εβδομαδιαίο Κυριακάτικο εορτασμό της Αναστάσεως. Δίνοντας έμφαση στην πρώτη Κυριακή, μετά την πανσέληνο της εαρινής ισημερίας. Και εξ΄ αυτού του λόγου, η εκκλησία της Ρώμης τηρούσε ψυχρή στάση απέναντι στους Μικρασιάτες. Ο Άγιος Πολύκαρπος έτσι μετέβη στην Ρώμη και κατόρθωσε με την σύνεση και την θεολογική σοφία του, να διευθετήσει με τον Επίσκοπο Ρώμης Ανίκητο, το θέμα, άλλα και άλλες δευτερεύουσες διαφορές.

Επανακάμπτοντας στην Σμύρνη συνέχισε υπέργηρος την πλατιά αποστολική του δράση, με την καθολική αποδοχή του κόσμου, κάτι που ενοχλούσε σφόδρα τους

ειδωλολάτρες και έτσι κινήθηκε και ο μηχανισμός εξόντωσής του. Ο Κόιντος ζηλωτής χριστιανός, που αφίχθη στην Σμύρνη από την Φρυγία, υποκίνησε μερίδα χριστιανών, να παρουσιασθούν τον ανθύπατο Στάτιο Κορδάτο και να διατρανώσουν την πίστη τους στο Χριστό, γεγονός που συνεπάγονταν το θάνατό τους. Και αναπόδραστα μαρτύρησαν όλοι, πλήν του ιδίου του Κόιντου, που δείλιασε την τελευταία στιγμή και θυσίασε στα είδωλα, για να σώσει τη ζωή του. Ο όχλος που παρακολουθούσε επαίνεσε το ήθος των μαρτύρων, αξιώνοντας να εκτελεστούν οι «άθεοι» ενώ ζητούσαν να αναζητηθεί ο Άγιος Πολύκαρπος, που με τις αφόρητες πιέσεις των χριστιανών, είχε καταφύγει σε ένα αγρόκτημα. Εν τέλει συνελήφθη ο Άγιος το 167 μ.Χ και παρουσιάστηκε ενώπιον του ανθυπάτου, νηφάλιος, ήρεμος και πρόσχαρος, για το ότι θα φορούσε το στεφάνι του μαρτυρίου για το Χριστό.

Ο αστυνόμος Ηρώδης και ο πατέρας του Νικήτας, προσπάθησαν να τον πείσουν να αρνηθεί το Θεό, για να σωθεί. Μα ο Άγιος Πολύκαρπος με ακλόνητο φρόνημα, απήντησε πως υπηρετούσε το Χριστό για 86 έτη, πως θα μπορούσε να τον αρνηθεί και να τον βλασφημίσει τώρα; Τελικά ο ανθύπατος διέταξε να τον ρίξουν στην πυρά. Αλλά η φωτιά με την παρέμβαση της θείας δυνάμεως, σχημάτισε μια περίμετρο γύρω του και δεν τον άγγιζε. Και ο εκτελεστής του Αγίου, τον φόνευσε με το ξίφος του, ρίχνοντας κατόπιν το λείψανο του αγίου στην φωτιά. Το οποίο και συνέλεξαν μετά οι χριστιανοί. Κέρδισε όμως έτσι ο σεπτός μάρτυρας του Χριστού μας, με τη θυσία του, την επουράνιο βασιλεία και κατεγράφη στον ιερό αγιολόγιο της ορθοδοξίας, ως ένας από τους άχραντες μάρτυρές της.

Του πανηγυρικού εσπερινού χοροστάτησε ο σεπτός Αρχιμανδρίτης, προϊστάμενος του ναού κ.κ. Φιλάρετος Νικολαϊδης, συνεπικουρούμενος από τον ευσεβή Αρχιμανδρίτη επίσης του ναού κ.κ. Προκόπιο Βροντάκη, και άλλους ιερείς της Αρχιεπισκοπής Αθηνών, που προσήλ-θαν για να τιμήσουν τον Άγιο Πολύκαρπο. Με το πέρας της λειτουργίας επακολούθησε εκλιτάνευση της ιεράς εικόνος του Αγίου Πολυκάρπου, αλλά και αποτμήματος ιερών λειψάνων. Και κατάφορτοι από συγκίνηση οι χριστιανοί, έραιναν την σεπτή εικόνα του ιερομάρτυρα της εκκλησίας μας με μύρα και άνθη, για να δεηθούν στην μνήμη του και να αντλήσουν ηθικές δυνάμεις, από την ιδεοφόρο πνευματικά παρουσία του. Με την επάνοδο στην εκκλησία, τον λόγο έλαβε ο Αρχιμανδρίτης κ-ος Φιλάρετος Νικολαΐδης και αφού διεβίβασε το ευγενές μήνυμα του Αρχιεπισκόπου μας κ.κ. Ιερωνύμου, για την ιερότητα της ημέρας, ευχήθηκε σε όλους, η χάρις και η ευλογία του Αγίου Πολυκάρπου, να σκέπει τη ζωή τους και η μαρτυρική θυσία του, να συνιστά στην ζωή μας, σηματωρό ήθους, ακλόνητου φρονήματος στα ιδεώδη της ορθοδοξίας και του ελληνισμού, αλλά και φωτεινή πυξίδα αγωνιστικότητας. Παράλληλα ευχαρίστησε τους ευγενείς εθελοντές του ναού, τις κυρίες του φιλοπτώχου ταμείου και το ενοριακό συμβούλιο, για την συμβολή τους στην αρτιότητα της πανηγύρεως.

Παραθέτουμε το Απολυτίκιο του Αγίου Πολυκάρπου :

Τήν κλῆσιν τοῖς ἔργοις σου, ἐπισφραγίσας σοφέ, ἐλαία κατάκαρπος, ὤφθης ἐν οἴκῳ Θεοῦ, Πολύκαρπε ἔνδοξε• σύ γαρ ως Ἱεράρχης, καί στερρός Ἀθλοφόρος, τρέφεις τήν Ἐκκλησίαν, λογικῇ εὐκαρπίᾳ, πρεσβεύων Ἱερομάρτυς, ὑπέρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.